

Geologiasta molemmilla kotimaisilla kielillä

Viime vuosina olen yrittänyt kerrata ruotsin kielen taitoani. Valitettavasti kielen käyttö aiheuttaa edelleen kompastelua, sillä en käytä kieltä aktiivisesti joka päivä. Työkielenä minulla ovat koko geologin urani olleet pääosin englanti ja suomi.

K. H. Renlundin rahoittamassa projektissa, jossa tuotettiin taloudellisen ja ympäristögeologian termistöä Tieteen termipankkiin, asetin tavoitteeksi saada jokaiselle termille käännösvastineet vähintään suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Aina tämä ei onnistunut. Englanninkielisille termeille ei välttämättä ole vakiintuneita käännösvastineita tai käännösvastineet eivät enää tarkoita täysin samaa kuin nykyinen englanninkielinen termi. Syyt lienevät samat ruotsin kielessä kuin suomen kielessä: termistön kehittäminen ja ylläpitäminen kotimaisilla kielillämme ovat englannin käytön lisääntyessä hiipuneet. Itselle ruotsinkielisten käännösvastineiden etsiminen ja geologisten ruotsinkielisten tekstien lukeminen oli kiinnostava ja hyödyllinen haaste.

Vaikka englanti on alallemme tärkeä kieli, on hyvä muistaa, että ajattelua ja oivaltamista edistää paljon oman äidinkielen käyttö. Ajantasainen termistö ja niiden määritelmät auttavat myös viestimään geologiasta suurelle yleisölle. Moni Suomessa valmistuvat geologian opiskelijat työskentelevät kuitenkin edelleen tehtävissä, joissa (ainakin) yhden kotimaisen kielen hallitseminen on monesta eri näkökulmasta tärkeää.



Pidän tärkeänä sitä, että geologista tietoa käsitellään Suomessa myös ruotsin kielellä. Muistathan, että Geologi-lehteen voi tarjota artikkeleita myös ruotsiksi! Lisäksi toivotan lämpimästi tervetulleeksi myös ruotsia taitavat asiantuntijat geologian termityöhön. Tästä voit lukea lisää sivuilta 174–181.

ELINA LEHTONEN
Geologin päätoimittaja



Geologi på båda de inhemska språken

Under de senaste åren har jag försökt repetera min svenska. Tyvärr orsakar språkbruket fortfarande snubblande, eftersom jag inte aktivt använder språket varje dag. Mina arbetspråk under hela min karriär som geolog har huvudsakligen varit engelska och finska.

I ett projekt finansierat av K. H. Renlund där ekonomisk och miljögeologisk terminologi skapades för Vetenskapstermbanken i Finland satte jag upp målet att få översättningsekvivalenter för varje term på finska, svenska och engelska. Detta lyckades inte alltid. Det finns kanske inte väletablerade översättningsekvivalenter till engelska termer, eller så betyder inte översättningsekvivalenterna längre exakt samma sak som den nuvarande engelska termen. Orsakerna är förmodligen desamma på svenska som på finska: utvecklingen och underhållet av terminologin på våra inhemska språk har minskat i takt med att användningen av engelska har ökat. För mig var det en intressant och nyttig utmaning att hitta svenska

översättningsekvivalenter och läsa geologiska texter på svenska.

Även om engelska är ett viktigt språk inom vårt område är det också bra att komma ihåg att användningen av det egna modersmålet främjar tänkande och insikt. Korrekt terminologi och aktuella definitioner låter en förmedla sitt eget ämnesområde till allmänheten. Många geologistuderande som utexamineras i Finland börjar fortfarande arbeta i miljöer där behärskande av (åtminstone) ett inhemskt språk är viktigt ur flera olika synvinklar.

Jag anser att det är viktigt att geologi också diskuteras på svenska i Finland. Kom ihåg att du även kan erbjuda artiklar till Geologi på svenska! Dessutom riktar jag ett varmt välkomnande till svensktalande experter som vill arbeta med definitioner av termer åt Vetenskapstermbanken. Du kan läsa mer om detta på sidorna 174–181.

ELINA LEHTONEN
Chefredaktör för Geologi